

ПОГОДЖУЮ

Проректор з навчальної роботи

28.08.2024

Людмила ЛУЗАН

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор КВНЗ «Харківська академія
неперервної освіти»

28.08.2024

Любов Покроєва

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників
з теми

*«Виявлення та подолання освітніх втрат з фізичної культури:
технології та методики»*

*Identification and overcoming of educational losses in physical culture:
technologies and methods*

(розроблено на основі освітньої програми підвищення кваліфікації
з теми «Подолання освітніх втрат з фізичної культури:
стратегії та інструменти», пр. засідання кафедри виховання й розвитку
особистості № 5 від 26.12.2023)

Розробник:

Волкова І.В., старша викладачка, магістерка з педагогіки вищої школи,
тренерка НУШ

СХВАЛЕНО

Протокол засідання

кафедри виховання й розвитку особистості

27.08.2024 № 1

Т.в.о. зав.каф. _____ Олена Байназарова

1.1. Загальні положення

Освітня програма підвищення кваліфікації за темою «Подолання освітніх втрат з фізичної культури: стратегії та інструменти» є складовою Комплексної програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників з фізичної культури.

Актуальність освітньої програми полягає в тому, що відповідно до нормативних документів сучасний вчитель забезпечує навчання та виховання учнів під час здобуття ними повної загальної середньої освіти шляхом формування у них ключових компетентностей і світогляду на основі загальнолюдських і національних цінностей, а також розвитку інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, необхідних для успішної самореалізації та продовження навчання відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти.

Процеси навчання, виховання та розвитку учнів є наскрізними. Саме тому їх цілісність забезпечується наявністю у вчителя загальних і професійних компетентностей, необхідними для виконання всіх трудових функцій, а також проєктування та здійснення освітнього процесу в умовах Нової української школи, дистанційного та змішаного навчання, а також в умовах війни.

Державна служба якості освіти України провела дослідження якості організації освітнього процесу в умовах війни. Вдалося виявити ключові чинники, що призводять до втрат у результатах навчання учнів. Це, відповідно, передбачає цілеспрямовану роботу закладів освіти і безпосередньо педагогічних працівників щодо подолання освітніх втрат та освітніх розривів з навчальних предметів, включно і фізичної культури.

1.2. Мета й завдання

Метою курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників є вдосконалення загальних та професійних компетентностей вчителів (викладачів) фізичної культури у контексті реалізації Концепції «Нова Українська школа» в умовах війни та дистанційного навчання щодо подолання освітніх втрат.

Мета досягається шляхом вирішення таких завдань:

- забезпечити розвиток загальних і професійних компетентностей учителів закладів загальної середньої освіти;
- поглибити й розширити знання вчителів закладів загальної середньої освіти з теорії і практики навчання фізичної культури в умовах Нової української школи в дистанційному форматі, що забезпечує якісні зміни в організації освітнього процесу та створює передумови для проведення результативної роботи щодо подолання освітніх/навчальних втрат;
- активізувати розвиток значущих професійних якостей вчителів закладів загальної середньої освіти;
- удосконалити вміння вчителів організовувати педагогічну діяльність на засадах сучасних підходів до навчання в НУШ та відповідно до основних напрямів державної політики, її європейського вектору розвитку.

1.3. Форма навчання – дистанційна, очно-дистанційна.

1.4. Структура освітньої програми

Модуль 1. Новий зміст освіти та проблеми подолання освітніх втрат.

Модуль 2. Вимірювання навчальних втрат та розривів з фізичної культури.

Модуль 3. Стабілізація психоемоційного стану учасників освітнього процесу.

Модуль 4. Технології навчання як шлях подолання навчальних втрат з фізичної культури.

Модуль 5. Організаційно-підсумковий.

1.5. Очікувані результати

МОДУЛЬ 1. Новий зміст освіти та проблеми подолання освітніх втрат *Очікувані результати охоплюють*

Знання й розуміння:

- сутнісних характеристик сучасних підходів до навчання в Новій українській школі; єдності навчання, виховання й розвитку особистості школяра;
- сутності основних нормативно-правових документів щодо забезпечення функціонування освіти в Україні в умовах реформування та воєнного стану; Нової української школи;
- сутності педагогічної автономії та академічної свободи вчителя фізичної культури в організації освітнього процесу;
- принципів академічної доброчесності в закладах загальної середньої освіти;
- структури та основних характеристик Державного стандарту базової середньої освіти, ключових компетентностей та наскрізних умінь;
- сутності поняття про освітні втрати та освітні розриви, їх причини і можливі наслідки;

Уміння:

- орієнтуватися в основних нормативно-правових документів щодо забезпечення функціонування освіти в Україні в умовах реформування та воєнного стану; Нової української школи у відповідності до сучасних вимог;
- організовувати освітній процес з фізичного виховання в закладах загальної середньої освіти з дотриманням педагогічної автономії та академічної свободи вчителя;
- дотримуватися принципів академічної доброчесності в закладах загальної середньої освіти;
- орієнтуватися в інформації щодо інструментів вимірювання освітніх втрат та освітніх розривів, здійсненні освітніх вимірювань для з'ясування навчальних втрат з фізичної культури;
- розрізняти шляхи подолання освітніх втрат, методи, прийоми і форми активного навчання для подолання освітніх втрат і розривів;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- професійна мобільність та гнучкість;
- усвідомлення необхідності постійного професійного розвитку;
- педагогічна автономія та академічна свобода вчителя;
- академічна доброчесність;
- подолання освітніх втрат і освітніх розривів.

МОДУЛЬ 2. Вимірювання навчальних втрат та розривів з фізичної культури

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутності складових системи освітніх вимірювань з використанням стандартизованих інструментів;
- сутності стратегії вимірювання та компенсації освітніх втрат;
- загальних принципів подолання освітніх втрат;
- понять: моніторингу в освіті і педагогічного діагностування; тестування та тестів; категорії тестових завдань;
- структури технології визначення навчальних втрат;
- сутності таксономії Б. Блума та «переглянутої» таксономії Андерсона та Кратвола;
- форматів тестових завдань та їх характеристик;
- основних правил укладання тестів;
- сутності компетентнісно орієнтованих та компетентнісно орієнтованих рухових завдань як методу вимірювання навчальних втрат;

Уміння:

- адаптувати модельну навчальну програму «Фізична культура» при розробці програми надолуження навчальних втрат;
- складати карту опорних знань навчального предмета «Фізична культура».
- здійснювати діагностику опанування навчальним матеріалом з фізичної культури;
- укладати тести, установлюючи зв'язок між рівнями мислення та відповідями учнів на запитання, які ставить вчитель фізичної культури;
- застосовувати тестові технології в освітній процес для різних когнітивних цілей відповідно до таксономії Б. Блума;
- формувати в здобувачів освіти позитивної установки до тестування;
- використовувати в освітньому процесі конструктор тестів;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- педагогічна автономія та академічна свобода вчителя;

- академічна доброчесність;
- готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі;
- розвиток здатності планувати освітній процес щодо надолуження навчальних втрат і навчальних розривів.

МОДУЛЬ 3. Стабілізація психоемоційного стану учасників освітнього процесу

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- сутності теорії «триєдиного мозку» Пола Макліна, чотирьох рівнів сприймання інформації та їх впливу на цілісність структури особистості в умовах травматичної події;
- поняття «гострої травми»;
- особливостей сприймання травматичних подій на рівні розуму, тіла, емоцій, образного мислення;
- сутності стресостійкості та життєстійкості; факторів й умов психологічної резильєнтності;
- поняття «когнітивні здібності дітей»;
- основ теорії когнітивного навчання, важливих етапів когнітивного розвитку дитини, вікових особливостей пам'яті й уваги;
- мети і завдань, цінностей та принципів інклюзивної освіти, забезпечення сприятливих умов для кожного учня;
- освітніх труднощів дітей з ООП в умовах дистанційного навчання;
- особливостей зниження темпу розвитку особистості (втрати розвитку) та ознак втрат розвитку;

Уміння:

- здійснювати практики підтримки та стабілізації емоційного стану у дітей, методи заспокоєння під час надзвичайної ситуації; вправи для розвитку та концентрації уваги, ігри з формування відчуття безпеки школярів;
- реалізовувати техніки заземлення, відновлення відчуття кордонів тіла; інструменти вираження емоцій, техніки стабілізації та саморегуляції для дітей;
- впроваджувати дієві інструменти задля покращення когнітивних здібностей дітей;
- рекомендувати батькам практичні рекомендації для ефективного навчання та підвищення мотивації до навчання;
- реалізовувати психолого-педагогічні рекомендації щодо подолання та попередження симптомів тривожності у осіб з ООП;
- розробляти стратегії та кроки, що можуть сприяти подоланню втрат розвитку учнів з ООП.
- здійснювати співпрацю з фахівцями ІРЦ;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- дитиноцентризм, цінність особистості;
- педагогічна автономія та академічна свобода вчителя;

- академічна доброчесність;
- інклюзивне навчання дітей з ООП;
- психологічна та педагогічна підтримка здобувачів освіти;
- усвідомлення необхідності професійної мобільності й гнучкості.

Модуль 4. Технології навчання як шлях подолання навчальних втрат з фізичної культури

Очікувані результати охоплюють

Знання й розуміння:

- особливостей організації освітнього процесу з фізичної культури в сучасних умовах;
- змісту навчального предмета «Фізична культура», видів навчальної діяльності учнів з урахуванням вимог Державних стандартів, навчальних програм для 5-11 класів, попередніх результатів учнів, їх освітніх потреб;
- сутності якості уроків фізичної культури за базовими сценаріями проблемно-орієнтованого, проєктного, кооперативного навчання на основі реалізації особистісно орієнтованого, ціннісного компетентнісного та діяльнісного підходів як засобу надолуження навчальних втрат;
- сутності технологій та методів навчання, які допоможуть зробити освітній процес у дистанційному форматі ефективним та сприятимуть мінімізації навчальних втрат;
- нестандартних методів перевірки навчальних досягнень учнів у дистанційному форматі; побудови системи оцінювання на засадах компетентнісного підходу в НУШ;
- сутності асоціативного, творчого мислення у подоланні освітніх втрат, форм і видів мислення, індивідуальних особливостей мислення;
- особливостей стратегій розвитку критичного мислення в освітньому процесі та етапів розвитку;
- поняття «ресурси фізичного виховання» та їх ролі для подолання навчальних втрат з фізичної культури;
- сутності комплексного підходу у викладанні навчальних предметів як бази для надолуження навчальних втрат учнів з фізичної культури;
- характеристик та класифікацій методів фізичного виховання, особливостей використання різних методів фізичного виховання під час уроків фізичної культури в тому числі і онлайн;
- переваги електронних (цифрових) ресурсів для безперервного професійного розвитку впродовж життя; правил безпеки в цифровому середовищі, наслідки впливу цифрової інформації на людину;

Уміння:

- проєктувати освітній процес з фізичної культури з метою формування в учнів ключових компетентностей і вмінь, спільних для всіх компетентностей; готовності до їх застосування в навчальних та життєвих ситуаціях з метою попередження освітніх втрат;

- визначати освітні втрати у фізичній культурі як перший етап їх подолання;
- здійснювати підбір тестів з визначення фізичної підготовленості в умовах дистанційного навчання;
- запроваджувати інтегровані уроки фізичної культури з різними дисциплінами для різних вікових груп учнів з метою надолуження освітніх втрат;
- підбирати тести для визначення фізичної підготовленості учнів, вести облік результатів та спостереження за змінами фізичної підготовленості учнів;
- застосовувати методи та прийоми розвитку асоціативного, творчого мислення під час освітнього процесу з фізичної культури;
- використовувати прийоми формування критичного сприйняття інформації та інфомедійної грамотності в умовах інформаційної війни в Україні;
- використовувати різні засоби фізичного виховання під час дистанційного навчання; інтегрувати в освітній процес електронні підручники та відеохостинги як ресурс для подолання навчальних втрат у фізкультурній галузі;
- опановувати інтернет-застосунками з модуля «Теоретико-методичні знання» навчальної програми з метою використання вже складених завдань та розробки авторських;
- застосовувати онлайн сервіси створення ігрових завдань з фізичної культури на основі інтернет-серісу LearningApps; створювати власні ігрові завдання для учнів та їх особливості їх використання під час дистанційних уроків фізичної культури;
- здійснювати оцінювання навчальних досягнень учнів з фізичної культури за допомогою інтернет-сервісів: Інтернет-сервіс мультимедійних дидактичних вправ LearningApps, Сервіс Google Classroom;

Диспозиції (цінності, ставлення):

- гуманістична спрямованість освітнього процесу;
- дитиноцентризм, цінність особистості;
- професійна мобільність та гнучкість;
- створення кейсів щодо організації освітнього процесу з фізичної культури з метою надолуження навчальних втрат здобувачів освіти;
- усвідомлення необхідності професійної мобільності й гнучкості.
- готовність застосовувати сучасні підходи до навчання в Новій українській школі;
- розвиток професійної самосвідомості й рефлексія власної професійної діяльності.

1.6. Перелік компетентностей, що може набути та/або розвинути слухач за умови успішного засвоєння програми

- **Предметно-методична (A2)** – здатність моделювати зміст навчання навчального предмета «Фізична культура» відповідно до обов’язкових результатів навчання учнів, здатність формувати та розвивати в учнів ключові

компетентності та вміння, спільні для всіх компетентностей, здатність добирати і використовувати сучасні та ефективні методики і технології навчання у дистанційному форматі, здатність здійснювати оцінювання та моніторинг результатів навчання учнів на засадах компетентнісного підходу.

- **Оцінювально-аналітична (ГЗ)** - здатність здійснювати оцінювання результатів навчання учнів; аналізувати результати навчання учнів з метою надолуження навчальних втрат.

КУРИКУЛУМ
за освітньою програмою з теми
«Виявлення та подолання освітніх втрат з фізичної культури:
технології та методики»

№ з/п	Назва модуля	К-ть годин
1.	Модуль 1. Новий зміст освіти та проблеми подолання освітніх втрат	4
2.	Модуль 2. Вимірювання навчальних втрат та розривів з фізичної культури	4
3.	Модуль 3. Стабілізація психоемоційного стану учасників освітнього процесу	6
4.	Модуль 4. Технології навчання як шлях подолання навчальних втрат з фізичної культури	12
5.	Модуль 5. Організаційно-підсумковий	4
	Разом за модулями (годин/кредитів)	30 год /1 кредит

Курикулум є основою для складання навчально-тематичного плану, робочої навчальної програми / РНТП / розкладу навчальних занять, що оприлюднюються на сайті КВНЗ «Харківської академії неперервної освіти».

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

за освітньою програмою з теми **«Виявлення та подолання освітніх втрат з фізичної культури: технології та методики»**

Назва модуля (інваріантна складова)	№ теми	Назви тем (варіативна складова)	Умовні позначення компетентностей, що розвиваються	Усього годин
І. Новий зміст освіти та проблеми подолання освітніх втрат	1.1	Ключові виклики в системі ЗЗСО в умовах сьогодення	ЗК.01, Г1.2, Г2.1, Д.1.1	2
	1.2	Освітні втрати/освітні розриви: зміст та актуальність понять	A2.1, B2.3, Г1.1, Г3.1 A2.1, A2.1.31, A2.1.У1	2
	Разом годин на модуль			4
2. Вимірювання навчальних втрат та розривів з фізичної культури	2.1	Загальні підходи до вимірювання навчальних втрат та навчальних розривів з фізичної культури	A2.6, A2.6.31, A2.6.У1 Г1.2, Г1.2.31, Г1.1.У1	2
	2.2	Інструменти вимірювання навчальних втрат та навчальних розривів з фізичної культури	Г3.2, Г3.2.31, Г3.2.У1, Г3.2.У2.	2
	Разом годин на модуль			4
3. Стабілізація психоемоційного стану учасників освітнього процесу	3.1	Практики відновлення та стабілізації внутрішніх ресурсів учасників освітнього процесу	ЗК02, ЗК04, B2.3, B3.4, Г1, Г2.	2
	3.2	Покращення когнітивних процесів під час навчання як провідна умова подолання освітніх втрат	Б1.3, Б1.3.31, Б1.3.У1, Б1.3.32, Б1.3.У2	2
	3.3.	Втрати розвитку дитини з ООП та їх подолання	Б1.1, B1.3, B3.1, Г2.1, Г2.2	2
	Разом годин на модуль			6
4. Технології навчання як шлях подолання навчальних втрат з фізичної культури	4.1	Особливості організації освітнього процесу з предмета «Фізична культура» щодо подолання навчальних втрат	A2.1, A2.1.31, A2.1.У1 Г1.2, Г1.2.32, Г1.1.У2,	2
	4.2	Використання інтерактивних і нестандартних технологій навчання як шлях подолання навчальних втрат	A3.1, A3.3.31, A3.3.У1	2
	4.3	Інтегрований підхід у викладанні фізичної культури як засіб подолання навчальних втрат	A2.3, A2.3.31, A2.3.У1, A2.3.У2	2
	4.4	Розвиток способів мислення учнів у надолуженні втраченого	A2.5, A2.5.31, A2.5.У1, A2.5.У2	2
	4.5	Цифрові технології як інструментарій діагностики та компенсації освітніх втрат	A3.1, A3.1.31, A3.1.У1, A3.1.35, A3.1.У4	2

	4.6	Використання ресурсів предмету «Фізична культура» в подоланні навчальних втрат	A2.4, A2.4.32, A2.4.Y2, A3.3, A3.3.31, A3.3.Y1	2
	Разом годин на модуль			12
5. Організаційно-підсумковий	9.1	Настановне заняття. Реєстрація слухачів		2
	9.2	Підсумкове тестування		2
	Разом годин на модуль			4
Усього (годин/кредитів):				30 годин / 1 кредит